

ken er dagelijks op uit in een vastomlijnd schema. Het hospitaal heeft allerlei activiteiten lopen in meer dan negentig dorpen. Bouwprogramma's voor riolen, sanitair, stenen huizen. Opleidingen voor voedvrouwen, handvaardigheid. Vaccinatieprogramma's, zwangerschapscontroles. Het is imposant te zien hoe hele dorpen tot het besluit komen een open-riolensysteem aan te leggen, waaraan ze zelf de helft betalen. Er hoeft maar één dwarsligger te zijn en het riool is gestremd. Probeer eens in uw straat de bevolking te mobiliseren om de hondepoepe van de stoep te krijgen... Allah daagt ons uit. Wie start de PHC op een Hollandse gifbelt?

Wie telt ze, de zielepoten? De neurotici die voor straf een voedingssonde door de neus geboord werd omdat ze hun gedwongen huwelijk wilden ontlopen? De meisjes van zestien met een gat in hun baarmoeder omdat ze ongetrouwd illegaal een abortus hadden moeten plegen? De in de steek gelaten moeders met bloedarmoedige kinderen? De arbeiders die door de onbeschermde werkbank geen vingers meer hebben en hun loon uit te tellen? De wezen die met hun familie het recht op enig verzorgd bestaan verloren hebben? Wie telt de ten dode opgeschrevenen? De koks met hun heet-waterverbrandingen tot boven de schouders? De zwangeren met agressieve geelzucht? De krampende zui-

gelingen met ontstoken naveltjes? Wie telt de doden in deze oorlog waar de vijand zo ver weg lijkt? We hebben geleerd te tellen, we moeten ergens durven beginnen!

In Pakistan sterven 120 van 1.000 levend geborenen binnen een jaar. Dat aantal is in India 130, in Bangladesh hetzelfde, en in Afghanistan 200, mogelijk het hoogst in de wereld. Ter vergelijking: in Groot-Brittannië 11. Het aantal zou in Pakistan tot 80 terug te brengen zijn alleen al door de methode van *spacing*: in plaats van elk jaar een kind, eens in de drie jaar een kind. Door een geringere voedselconcurrentie binnen het gezin zouden de gezinsleden gezonder blijven. Unicef heeft een low-budget methode onderzocht om dit aantal van 120 op 50 te brengen. Deze wordt aangeduid met het woord *GObI*: de beginletters van *grow-chart* (waarop ondervoeding te constateren is), *ORS* (oral rehydration fluid), *breast-feeding*, en *immunisation*. Naar verwacht zal, ondanks vele vraagtekens die deze cijfers oproepen, na een aanvankelijke bevolkingsgroei de volgende generatie kleinere gezondere gezinnen hebben. Als de sociaal-economische omstandigheden het toelaten. Als we niet willen vermenigvuldigen, moeten we delen. De knip op de beurs van Allah bevindt zich niet direct in Pakistan.

De kruiden proef je twee keer. Wanneer

het eten je smakelijk in mond brandt. En wanneer ze de slijmvliezen prikkelen als de restanten in de meest onaantrekkelijke vorm het lichaam weer verlaten. Het zijn dezelfde kruiden die met een tussenpoos verschillende sensaties geven. De ervaringen hier laten zich niet volgens eenzelfde logistiek verteren. Maar hoe ook gewaardeerd, ze prikkelen en werken door van het begin tot het eind. Een onbeschrijflijke rijkdom om mee te maken. Voor de student, voor de toerist, voor de arbeider, voor de artiest, voor de medemens, voor de bewonderaar van de schepping... De buikloop dwong mij er soms toe van politiebureau tot midden in de woestenij naar een zekere plaats te gaan waar de bezoekers de billen bloot geven. Ik heb heel wat menselijk afval kunnen vergelijken, het lag er openlijk. Sommige dingen kan ik nog niet beter verwerken dan met opstandige gevoelens: corruptie, vrouwendiscriminatie, schrijnende sociale verschillen. Ook al hebben ze hun functie. Aan buikloop wen je niet. Al is het eten te midden van zo veel goede mensen fantastisch! Allah heet de Verrijker.

Ze zeggen hier: "Alleen de kameel kent de honderdste naam van God." □

Vijf verpleegsters in Sialkot

(Chris Bangma)